

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕХНІКУМ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

III-ї науково-методичної конференції
серед викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації
Одеської національної академії харчових технологій

***Послідовність загальної середньої, професійної та вищої
освіти як потреба і виклик сучасного суспільства***

25 березня 2016 року

Одеса-2016

Склад оргкомітету конференції:

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н, доцент

Заступник голови:

Єпур Ольга Сергіївна

директор технікуму промислової автоматики ОНАХТ

Члени оргкомітету:

Глушков Олег Анатолійович

директор технікуму газової і нафтової промисловості ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович

директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Левчук Юлія Сергіївна

заступник начальника методичного відділу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

директор механіко-технологічного технікуму ОНАХТ

Мураховський Валерій Генріхович

начальник методичного відділу ОНАХТ, к.ф-м.н., доцент

Секретар оргкомітету:

Оксаніченко Вікторія Леонідівна

заступник директора з навчально-методичної роботи технікуму промислової автоматики ОНАХТ

Напрями роботи конференції:

1. Організаційні та методичні засоби впровадження новітніх технологій навчання, виховання студентів та забезпечення якості освіти.
2. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі.
3. Організація самостійної роботи студентів як важлива складова забезпечення якості вищої освіти.
4. Формування професійних компетентностей майбутнього фахівця.

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	
Хіль О.П.	149
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	
Шаповалова Г.В.	154
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	
Явтушенко О. В.	158

НТБ ОНАХТ

можливі варіанти, вирішення завдань, що стоять перед ними, реалізуючи при цьому засвоєні ним знання і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, формуванню майбутніх професійних фахівців, толерантних громадян своєї країни та світу. Сучасний комунікативний метод є поєднанням багатьох способів навчання іноземної мови і знаходиться на верхівці еволюційної піраміди різноманітних освітніх методик.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник/кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320
4. Скуратівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов. <http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiy-shkoli-ukrayini/>
5. Крючков Г. Болонський процес як гармонізація Європейської системи вищої освіти. // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2004.
6. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003.
7. Джонсон, Д. Методы обучения. Обучение в сотрудничестве / Д. Джонсон, Р. Джонсон, Э. Джонсон-Холубек ; пер. с англ. З. С. Замчук. – СПб. : Экономическая школа, 2001. – 256 с.
8. Китайгородская, Г. А. Методика интенсивного обучения иностранному языку / Г. А. Китайгородская, В. А. Бухбиндер. – К. : Освіта, 1988. – 279 с.
9. Кларин, М. В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта / М. В. Кларин. – М. : Знание, 1989. – 80 с.

Шановалова Г.В.

викладач математики,

заступник директора з ВР

Технікум промислової автоматики ОНАХТ

«ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ»

Зазначений напрям у підготовці фахівців визначено у Концепції національного виховання студентської молоді (рішення колегії МОН 25.06.2009 р. Пр. №7 (2-4) та наступних наказах МОН України (від 16.06.2015 р. № 641). Головна мета – підготовка студентів як майбутніх фахівців до входження у світовий, зокрема європейський, соціокультурний простір, становлення

світогляду, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність. У цьому сенсі особливого значення набуває оснащення студента відповідними **компетенціями**, як **здатностями** застосувати у практичній діяльності набуті знання, вміння, практичні навички, професійні, світоглядні та громадянські якості.

Законом України "Про вищу освіту" **компетентнісний** підхід у формуванні змісту навчання покладається в основу галузевих освітніх стандартів спеціальностей (ГСВОУ). Технікум як розробник ГСВОУ з трьох спеціальностей, які погоджені МОН і прийняті для застосування, має певний досвід з втілення зазначеного підходу у навчальний процес.

Новітніми освітніми стандартами передбачається, що кожна з навчальних дисциплін, включених до Освітньо-професійної програми (ОПП) спеціальності, як нормативної, так і варіативної її частини приймає участь у формуванні відповідних компетенцій. На вимогу стандарту перелік компетенцій відображається у кожній навчальній програмі дисципліни. Поряд з традиційними вимогами контролю знань і умінь студентів виникає потреба визначати рівень сформованості компетенцій на різних етапах їх навчання: за підсумками вивчення окремих дисциплін або їх циклу, за підсумками курсової підготовки тощо.

На наш погляд, недосконалою є методика визначення компетентності тільки на завершальних етапах навчання у вигляді, наприклад державного екзамена зі спеціальності. Справа в тому, що студент може виявити свою компетентність тільки з питань, що є у завданні (тесті), а ми повинні оцінити всі здобуті ним компетенції. Тобто логічно робити виміри компетентності на всіх етапах навчання.

Таким чином, досвід впровадження методики, що розглядається свідчить, що доцільно не віддаляти демонстрацію компетенцій, здобутих студентами на завершальний етап навчання, а стимулювати їх виявлення вже починаючи з першого (другого) року навчання і далі на всіх наступних етапах.

З зазначеного витікає доцільність щорічних заходів закріплення і контролю рівня сформованості компетенцій як практичного і психологічного тренінгу в ході підготовки до завершального етапу навчання і державної атестації.

Досвід впровадження методики.

Так склалося, що діяльність з методичного забезпечення контролю рівня сформованості компетенцій було зосереджено в основному на питаннях визначення загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетенцій. Це широке коло різноманітних творчих професійних конкурсів за виробничою тематикою, пакети завдань, спрямованих на вирішення виробничих задач за фахом та інше, про що доповідалось на попередніх конференціях.

Значно менше уваги приділялось висвітленню питань методики формування соціально-особистісних компетенцій, які до речі, складають біля чверті всіх компетенцій, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками спеціальностей.

У той же час, зазначені компетенції в умовах сучасного стану економіки і ринкових відносин виступають чи не найголовнішими в реалізації випускника технікуму як фахівця. Володіння такими компетенціями, як адаптивність, комунікабельність, здатність до роботи у команді, ініціативність і наполегливість у досягненні мети, толерантність, здатність до самовдосконалення, орієнтація на досягнення життєвого успіху та інші у сукупності з професійними компетенціями є запорукою успіху випускника при працевлаштуванні та його подальшій професійній діяльності.

Першим заходом з вдосконалення методичного забезпечення дисциплін гуманітарного і соціально-економічного блоку було перегляд програм цих дисциплін і усвідомлення на які соціально-особистісні компетенції вони повинні спрямовуватись. При чому було визначено не тільки кінцевий результат, а й компетенції, що мають формуватись за кожним змістовим модулем (темою). До речі, це вимога нової методики складання галузевих освітніх стандартів, визначена Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти (МОН України).

Другим заходом була розробка методики контролю рівня сформованості зазначених компетенцій на кожному стані навчання, а також в поточному процесі засвоєння навчальних дисциплін.

Третім заходом були: розробка методу експертних оцінок у визначенні рівня сформованості компетенцій, критеріїв його оцінювання і орієнтовні норми часу для виконання завдань.

Характерною особливістю методики є врахування вікових особливостей студентів, рівня їх загально-освітньої підготовки і реальне прогнозування очікуваних результатів на даному етапі оволодіння спеціальністю.

Серед форм вимірів рівня сформованості компетенцій вдалими виявились комплексні творчі завдання, для вирішення яких формувались невеликі групи студентів (команди), а методом їх колективної діяльності визначався "московий штурм". Для зручності роботи експертів з оцінювання результатів, заздалегідь розроблялись професіограми або орієнтовні алгоритми вирішення проблеми і очікувані кінцеві результати. Це дозволило оперативно і об'єктивно оцінювати результати діяльності групи (команди). Додатково оцінювались оперативність, оригінальність і рівень відповідності прогнозованому позитивному результату.

При формуванні завдань могло передбачатись виявлення, як однієї, так і декількох компетенцій, як з однієї, так і з декількох дисциплін зазначеного блоку, які вже мали бути сформовані на даному етапі навчання. Зміст завдань насичувався не тільки за змістом навчальних дисциплін, а й за змістом відповідних посадових інструкцій фахівців, матеріалами з досвіду виробничої практики студентів. В усіх завданнях передбачався творчий підхід, для чого вводились елементи нетипових або екстремальних ситуацій, які вимагали оригінальних алгоритмів дій. В усіх випадках запропоновані рішення мали бути обґрунтованими їх авторами з визначенням очікуваних результатів їх впровадження і висновками з одержаних результатів.

Серед заходів, проведених у технікумі у зазначеному напрямі можна навести такі, з числа найбільш пророблених, методично і технічно оснащених.

Рольова гра на тему "Конвенція про права дитини", яка проводилась цикловою комісією історії та правознавства.

На розсуд п'яти команд студентів надавались проблемні ситуації і пропонувалось розв'язати їх з позицій "Конвенції". Гра проводилась у три етапи, результати відповідей оцінювались експертною комісією.

За підсумками гри було охоплено майже всі статті "Конвенції", що дало змогу студентам не тільки засвоїти її зміст, а й отримати навички практичного застосування її статей.

Студенти продемонстрували здатності до системного мислення, роботи у команді, усвідомили вимоги до норм поведінки відносно інших людей.

Прикладом виміру рівня сформованості таких соціально-особистісних компетенцій, як креативність, ініціативність, турбота про якість роботи в ході вивчення дисциплін спеціального циклу може бути ділова гра, яка проводилась сумісно з фахівцями Механіко-технологічного технікуму з проблем автоматизації виробництва. Студенти мали змогу поряд з демонстрацією своїх знань, запропонувати оригінальні рішення поставлених задач, усвідомити себе відповідальними спеціалістами, організаторами виробництва.

Дієвими у формуванні таких компетенцій, як ініціативність, наполегливість у досягненні мети можна визначити такий захід, як **майстер-клас** з вибору життєвої стратегії, побудови професійної кар'єри. Особливістю заходу було залучення практичних працівників агенцій з працевлаштування і кадрових служб базових підприємств. Студенти змагались у мистецтві складання резюме, професійному тестуванні, вчилися відповідати на "незручні" питання роботодавців, демонструвати психологічну стійкість, бути переконливими при спілкуванні під час "працевлаштування", доводити свою професійну цінність.

Досить наглядно і доказово студенти демонструють володіння компетенціями під час участі у студентських науково-практичних конференціях, в яких вони вже традиційно беруть активну участь. Тематика доповідей, як правило спрямовується на демонстрацію володіння певними компетенціями.

Слід також зазначити роль студентського самоврядування у формуванні соціально-особистісних компетенцій майбутніх фахівців. Саме тут формується розуміння та сприйняття етичних норм поведінки, здатність до критики і самокритики, комунікабельність, відповідальність, толерантність, організованість і дисциплінованість. Широке залучення студентів до громадської діяльності є запорукою закріплення у них зазначених властивостей і здатностей.

Можна було б наводити ще й другі приклади, але зазначимо головне, що їх об'єднує – це спрямованість на формування конкретно визначених компетенцій необхідних для становлення фахівця.

За педагогічними спостереженнями в ході навчально-виховного процесу виявлено такі наслідки впровадження запропонованої методики:

1. Досягнуто повне охоплення студентів на всіх етапах навчання;

2. Підвищено рівень готовності студентів до сприйняття змісту навчання, виконання майбутніх соціально-економічних і професійних функцій фахівця і, як наслідок, підвищенню вмотивованості їх діяльності з вивчення дисциплін зазначеного циклу;
3. Вдосконалено методичне забезпечення виробничих практик. Впроваджено індивідуальні завдання для студентів, під час практики, які мають на меті вивчення соціально-економічної та організаційної діяльності фахівців у реальних умовах виробництва.
Кращі зразки виконання цих робіт використовуються при формуванні пакетів творчих завдань для наступних заходів з виміру рівня сформованості соціально-особистісних компетенцій студентів.
4. Викладачі одержали змогу об'єктивно оцінити результативність їх власних педагогічних зусиль, визначати помилки, вносити корективи у зміст навчально-виховного процесу.
Викладачі зазначених дисциплін стали частіше звертатись до діючих галузевих стандартів спеціальностей, намагаючись наблизити зміст і результати навчання до рівня компетенцій, зазначених у стандартах, залучати до змісту навчання новітні досягнення соціології, менеджменту, психології, біоетики, вдосконалювати методику і зміст навчання в цілому.
5. Студентам участь у зазначених заходах дає можливість усвідомити свій рівень готовності до системного мислення, здатності роботи у команді та активізувати здобуті на даному етапі навчання свої досвід, знання і навички.

Висновок

Зазначене вище є одним з засобів підвищення вмотивованості та активізації пізнавальної діяльності студентів, рівня їх професійної компетентності і готовності до практичної діяльності за фахом.

***Явтушенко О. В.**
викладач фізичного виховання
Механіко-технологічний технікум ОНАХТ*

«ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ»

Постановка проблеми. Фізичне виховання є невід'ємною частиною загального виховання студентства.

Дисципліна «Фізичне виховання» обов'язкова для студентів усіх фахів, вона забезпечує всебічний, фізичний розвиток особистості, зміцнення здоров'я та покращення психофізіологічного стану студентів у процесі професійної підготовки.

Роль фізичного виховання та інших форм спрямованого використання фізичної культури у ВНЗ багатогранна. Технічний прогрес, стрімкий розвиток науки і дедалі зростаюча кількість нової інформації необхідної сучасному